

TÖÖLEHT: NUTISEADME TURVALISUS

ESIMENE TURVAKIHT: AKTIVEERI EKRAANILUKK

ÜLESANNE 1:

Mõtle välja üks reaaleluline turvalisust puudutav olukord (ei pea olema seotud nutiseadmetega) ja kirjeldada seda õppematerjalis toodud mõistete (oht, nõrkus, risk, turvameetmed, kahjud) abil. Loodud juttu saad kasutada õpilastele turvalisuse teema selgitamiseks.

ÜLESANNE 2:

Vasta järgmistele küsimustele.

1. Millised olulised infovarad on Sinu nutiseadmes?

2. Kes/mis pääseb Sinu infovaradele ligi?

3. Millised on võimalikud (välised) ohud Sinu infovaradele?

4. Nimeta Sinu infovaradega seotud nõrkusi, mida saavad ohud ära kasutada?

5. Millised on võimalikud kahjud Sinule, Sinu sõpradele, lähedastele, kolleegidele või koolile ohtude realiseerumisel?

6. Milliseid turvameetmeid saad kasutada, et vähendada tõenäosust kahjude tekkeks?

ÜLESANNE 3:

Aseta ennast pahalase rolli ja mõtiskle, mida ta võiks Sinu andmetega (infovaradega) teha? Täienda Ülesannet 2 tekkinud mõtetega.

TEINE TURVAKIHT: TEA OMA ÄPPE

ÜLESANNE 4:

Veendu, et Sinu nutiseadme tarkvarauuendused on sisse lülitatud, kui ei ole, siis lülita need sisse. Uuenda uuendamist vajavad äpid. Pane kirja olulised märkmed edaspidise uuendamise kohta.

Täienda Ülesannet 2: Lisa infovarasid, nendele ligipääsejaid, ohte, nõrkusi, kahjusid ja turvameetmeid, mis varem jäid märkamata.

ÜLESANNE 5:

Eemalda mittevajalikud äpid, mida sa enam ei kasuta. Pane kirja eemaldatud äpid.

Täienda Ülesannet 2: Lisa infovarasid, nendele ligipääsejaid, ohte, nõrkusi, kahjusid ja turvameetmeid, mis varem jäid märkamata.

ÜLESANNE 6.

Vaata üle oma äppide load ja eemalda need, mis tunduvad üleliigsed. Pane kirja äpid ja nende load mille eemaldasid.

Täienda Ülesannet 2: Lisa infovarasid, nendele ligipääsejaid, ohte, nõrkusi, kahjusid ja turvameetmeid, mis varem jäid märkamata.

Äpp	Eemaldatud load

KOLMAS TURVAKIHT: OLE TÄHELEPANELIK VEEBI SIRVIMISEL

ÜLESANNE 7:

Rakenda sobivad turvameetmed veebi sirvimise jaoks nutiseadmes.

Täienda Ülesannet 2: Lisa infovarasid, nendele ligipääsejaid, ohte, nõrkusi, kahjusid ja turvameetmeid, mis varem jäid märkamata.

Turvameede	Rakendatud
Reklaamiblokeerija (adblock)	☐
Hüpikakende blokeerija (Pop-ups)	☐
JavaScripti keelamine	☐
	☐

NELJAS TURVAKIHT: OLE TEADLIK ÕNGITSEMISEST

ÜLESANNE 8:

Pane enda jaoks kirja olulised tegevused, mida on vajalik teha, et mitte langeda õngitsemise (phishing) ohvriks.

Täienda Ülesannet 2: Lisa infovarasid, nendele ligipääsejaid, ohte, nõrkusi, kahjusid ja turvameetmeid, mis varem jäid märkamata.

VIIES TURVAKIHT: LÜLITA SISSE KAHEASTMELINE AUTENTIMINE

ÜLESANNE 9:

Lülita sisse kaheastmeline autentimine enda oluliste kontode jaoks. Testi lahenduse toimivust arvutis veebilehitseja inkognito režiimi abil (Ctrl+Shift+N).

Täienda Ülesannet 2: Lisa infovarasid, nendele ligipääsejaid, ohte, nõrkusi, kahjusid ja turvameetmeid, mis varem jäid märkamata.

Oluline konto	Sisse lülitatud	Toimivus testitud
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐

KUUES TURVAKIHT: AKTIVEERI SEADME ASUKOHA LEIDMINE

ÜLESANNE 10:

Aktiveeri oma nutiseadme kaugleidmise võimalus ja testi kaugleidmist.

Täienda Ülesannet 2: Lisa infovarasid, nendele ligipääsejaid, ohte, nõrkusi, kahjusid ja turvameetmeid, mis varem jäid märkamata.

Seade	Sisselülitatud	Toimivus testitud
	☐	☐
	☐	☐

SEITSMES TURVAKIHT: AKTIVEERI AUTOMAATNE VARUKOOPIATE TEGEMINE

ÜLESANNE 11:

Lülita sisse oma nutiseadme Minu andmete varundamine ja Automaatne taastamine. Paigalda fotode ja videote varundamiseks Google Photos äpp. Paigalda oma arvutisse Google Backup & Sync programm.

Täienda Ülesannet 2: Lisa infovarasid, nendele ligipääsejaid, ohte, nõrkusi, kahjusid ja turvameetmeid, mis varem jäid märkamata.

Säte	Aktiivne
Minu andmete varundamine	☐
Automaatne taastamine	☐
Google Photos äpp	☐
Google Backup & Sync arvutisse	☐
	☐

KAHEKSAS TURVAKIHT: LÜLITA SISSE KRÜPTEERIMINE

ÜLESANNE 12:

Lülita oma nutiseadmes krüpteerimine sisse.

Täienda Ülesannet 2: Lisa infovarasid, nendele ligipääsejaid, ohte, nõrkusi, kahjusid ja turvameetmeid, mis varem jäid märkamata.

Seade	Sisse lülitatud
	☐
	☐

ÜHEKSAS TURVAKIHT: PAIGALDA VIIRUSETÕRJE

ÜLESANNE 13:

Paigalda oma nutiseadmele viirusetõrje ja vii läbi esimene viiruste skaneerimine.

Täienda Ülesannet 2: Lisa infovarasid, nendele ligipääsejaid, ohte, nõrkusi, kahjusid ja turvameetmeid, mis varem jäid märkamata.

Seade	Viirusetõrje	Esimene skaneerimine tehtud	Leitud ohte	Eemaldatud ohte
		☐		
		☐		

KÜMNES TURVAKIHT: KASUTA TURVALIST ÜHENDUST

ÜLESANNE 14:

Lülita välja oma nutiseadme Bluetooth ühendus.

Täienda Ülesannet 2: Lisa infovarasid, nendele ligipääsejaid, ohte, nõrkusi, kahjusid ja turvameetmeid, mis varem jäid märkamata.

Seade	Välja lülitatud
	☐
	☐

ÜLESANNE 15:

Vali sobivad turvameetmed turvalise ühenduse kasutamiseks.

Täienda Ülesannet 2: Lisa infovarasid, nendele ligipääsejaid, ohte, nõrkusi, kahjusid ja turvameetmeid, mis varem jäid märkamata.

Turvameede	Jah?

Ma ei kasuta avalikku wifi leviala	☐
Kasutan ainult mobiilset andmesidet	☐
Ma kasutan avaike wifi levialasid, aga kasutan HTTPS'i	☐
Kui veebilehitseja kuvab turvasertifikaadi probleemi, siis loobun lehe külastmisest	☐
Kasutan kaheastmelist autentimist	☐
Kasutan VPN lahendust	☐
Ma ei kasuta avalikus wifi levialas sisselogimist nõudvaid teenuseid.	☐

ÜHETEISTKÜMNES TURVAKIHT: TURVATEADLIKU MÕTTEVIISI RAKENDAMINE

ÜLESANNE 16:

Vaata üle ülesanne 2 ja pane siia kirja kõik turvameetmed ja nende rakendamise sagedused, mida plaanid edaspidi rakendada, et vähendada kahjude tekkimise tõenäosust infovaradele.

Turvameede	Rakendamine (pidevalt, kord päevas, nädalas, kuus)

Tubli! Oled kindlasti keskmisest turvateadlikum nutiseadme kasutaja. Edu turvateadlikkuse rakendamisel!